

Status Dedeken

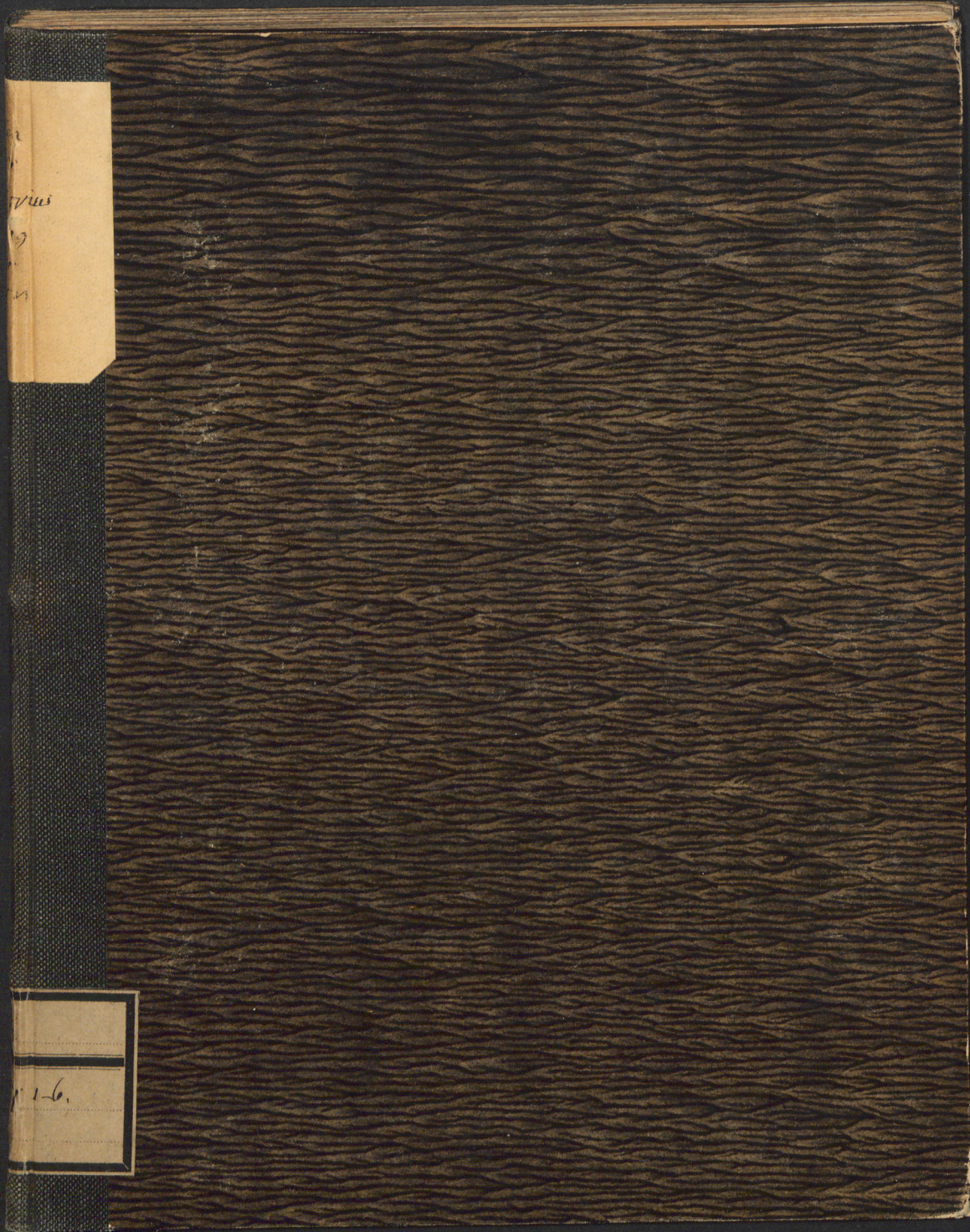
**HISTORIA || NATIVITATIS DO=||MINI ET SERVATORIS NOSTRI || IESV CHRISTI
VERSIBVS || breviter exposita,|| ET || ... Dn. HINRICO || WITZENDORF, Reipub.
Luneburgensium consuli vigi-||lantißimo ... || dedicata || à || STATIO DEDEKEN ||
Luneburgensi.||**

Rostock: Ferber, Augustin d.Ä., 1596

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1745550666>

Druck Freier Zugang

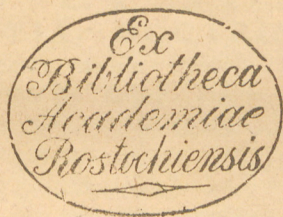

Fm 1197¹⁻⁶. <S>

11

HISTORIA
NATIVITATIS DO-
MINI ET SERVATORIS NOSTRI
IESV CHRISTI VERSIBVS
breviter exposita,

ET
AMPLISSIMIS
VIRIS ET PIETATE,
PRVDENTIA, DOCTRINA, OMNI-
que virtutum genere ornatissimis Dominis, Dn. HINRICO
WITZENDORF, Reipub. Luneburgensium consuli vigi-
lantissimo, Dn. HIERONYMO WITZENDORF,
Patritio ac Salinatori ibidem clarissimo, Fratribus, Do-
minis & Mecœnatibus suis omni observantia
colendisimis dedicata

STATIO DEDEKEN
Luneburgensi.

ROSTOCHII
Typis Augustini Ferberi Junioris,
A N N O

M. D. XCVI.

Ex
Bibliotheca
Academica
Rostockensis

F. m. - 11971 - 6.

HISTORIA NATIVI TATIS IESV CHRISTI.

*Vnc festo quoniam ritu celebran-
da recurrit*

*Illā dies, qua Christus homo de
virgine natus*

*Prodiit in lucem hanc, nobis retu-
litq; misellis*

*Amisam prius ob peccata nefan-
da salutem:*

Supremo fas est praconia solvere laudum

Debita Rectori, meritas & dicere grates,

Tantarumq; pio miracula volvere rerum

Rite animo, & primā causas ab origine tanti

Altius expensas dextrè cognoscere facti.

Fas vestro mihi, Pierides, sit numine, aperto

Fonte Helicone, animo mecum perpendere, & ista

In sacra subsidio concludere carmina Christi.

Vt Deus ex nihilo caelos, terrasq; fretumq;

Fecerat omnipotens verbo (quo cuncta creabat)

Caelestemq; polo turbam, sine mole creatam

Humanā, indiderat, terramq; habitare virentem

Fusserat humanum genus, & genus omne ferarum,

Fusserat & pennis volucres tranare tepentem

Aëra concentuq; suo loca sola reple,

Iusse-

*Jusserat exultare etiam tot millia gentis
Squamigeræ tremulâ per stagna liquentia caudâ,
Cunctaq; jam pulcro constabant ordine & arte:
Cœlitus hæc cernens benè condita voce probabat:
Menti namq; sua correspondere videbat
Omnia, nec, quenquam quod lādere posset, adesse.
Omnia tunc pacis, risus tunc omnia plena:
Pœna nefasq; aberant, aberant fraudesq; doliq;
Insidiæq; & vis, & amor sceleratus habendi:
Florebat pietas, verumq; fidesq; vigebant.*

*Ante Deum sacrata cohors, sublimia cœli
Tecta tenens, magno sua tractat munia Zelo,
Assiduis nomen Domini, numenq; vehendo
Laudibus, & gratâ bonitatem voce canendo,
Sponte paratq; suâ jussis parère verendis.*

*Quinetiam in terris magno pietatis amore
Semper homo flagrans, justo conamine justum
Urget opus. quoties etenim Sol lampade mundum
Lustrabat, vel nox terras obscura tenebat,
Æternum toties Rectorem voce salutat,
In veras & ei cantat nova carmina laudes,
Ac gratas vario grates pro munere solvit.*

*Sed nimis ista fuit brevis atq; caduca voluptas.
Nam, pie Christe, tibi dum Lucifer (antè creatus
Angelus, atq; sui totam virtute parentis
Effigiem referens sine labe, sine arte dolosâ)*

A 2

Se

Se tumidè opponens, regno te pellerè tentat,
Et solio aurato deponere, & exuere armis,
Nec non mente tuos pravâ sibi poscere honores:
Illum magna tua vis atq; potentia dextra
Viribus exutum, & varijs (quibus antè superbus)
Nudatum donis, merito, pro talibus ausis,
Affecit precio, cœliq; ex arce coruscâ
Projectum, diri sedem detrusit ad orci.

Ipsè autem furijs agitatùs, & acrior irâ,
Pulsus, ob injustos ausus, animumq; superbum,
Æthereis templis, Erebiq; abjectus in umbras,
Non requievit ibi, nec sat scelerum esse putavit,
Magnis Calicolis bellum moruisse nefandum:
Verum vindicta cupidus, dum excellere donis
Se genus humanum cernit, secum ipse volutat
Mente dolos, hominiq; parat præstantia dona
Eripere, & secum stygio hunc submergere ponto.

Formam itaq; assumens squamosaq; terga Draconis,
Sic verbis lepide, prætentâ fraude, misellum
Alloquitur: dicas, per amantèr queso, quid obstat,
Quin omnem placeat paradisi carpere fructum?
Num scelus esse putas, magni vel criminis instar?
Vel te vana tenet pœna & formido futurâ?
Aspice jucundos oculis hos, aspice fructus,
Nonne horum lubeat linguâ explorare sâpores?
En saltè m capito: quid enim cessare necessum est?

Namq;

Namq̄ creatori non hæc stat fixa voluntas;
His ut gustatis subitâ te morte perire
Committat: magis hinc sed verum noscere disces,
Parq̄ Deo & similis redderis in omnibus ipsi.
Sic ait. atq̄ statim seductus voce Draconis
Carpit homo vetitâ vetitos ex arbore fatus,
Et violat Domini mandata severa tremendi.
Tunc sua tunc subito (dictu miserabile) dona
Amittit, penitusq̄ jacet restincta Tonantis
Gratia, luxq̄ animi, dederat quam sponte creator,
Heu deleta jacet, nullâ reparabilis arte.
Vnde etiam (miserum) horrendo debet in orco
Igri sulfureo per sacula cuncta cremari.
Verum supremi Soboles dilecta Parentis
Indoluit, lapsusq̄ ejus miseratus acerbum,
Mitemq̄ ostendens animum, tolerare nequivit,
Vt sic perpetuos homo deijceretur in ignes,
Cui Deus indiderat divina particulam auræ.
Ergo apud æthereum sic Patrem vocibus instat:
Quandoquidem, dilecte Parens, quæ voce minaci,
Adjectis pœnis, homini servanda dedisti,
Mandatis animo prompto parère negavit,
Et mage, quæ Sathanas præcepit, jussa, bonorum
Spem vanam faciens, sit mente volente secutus:
Ob scelus hoc (fateor) meritò inflammatus ad iram
Dicere jus posses horrendum, & præmia justa

Diri, pro meritis, infligere, Ditis in aulâ.
Verum homo cum nostrâ sit lucida mentis imago,
Præq̃ alijs animal donatum mente sagaci,
Et quoq̃ nil sine eo, nostrum quod numen honore
Dignari valeat, nostras & pangere laudes:
Ipse ego descendens, humanam ex virgine massam
Induere, & tandem (si grata est victima talis)
Pro misero mortem dignabor obire levando.
Hæc ubi dicta, Pater Nati sermone precantis
Placatur subito, conceptamq̃ exiit iram,
Ac certum statuit peragendi talia tempus.

Hoc ubi completum tandem fuit, æthere, ab alto
Mittit ad intacta Gabriele virginis ædes,
Ut celeres ferat ad terram sua dicta per auras.
Ille sui verò mandata capessere Regis
Ex templo parat, & terra delapsus ad oras
Hanc adit, & verbis blandus compellat amicis:
Virgo tui salve generis sanctissima, salve,
Salve virgo, Dei voluit quam larga potentis
Gratia felicem gestare in corpore fatum.
At subito turbata metu, nec conscia rerum
Virgo, fides, inquit, quando tua dicta sequetur,
Quove modo evenient? quia non ingressa viriles
Sum thalamos, colui sed virginitatis amorem?
Ille refert: ecquid dubitas? divina revelo,
Non aliena, tibi, sic eventura profectò:

Nulla

Nulli juncta viro, divini robora flatus
Experière, tuam qui inflabit desuper alvum;
Hoc operante, sacri venient tibi tempora partus.
Vnde sacer quoq; fructus erit, præclaraq; magni
Æterniq; Dei captabit nomina Gnati.

Aspice grandævam Elisaben, cui sparsa senectus
Temporibus geminis canet: gerit illa sub alvo
Pondus, & expectat primam (mirabile) prolem.
Nil quia, crede, nequit, virgo, divina potestas.
Hac ubi fatus erat sacer Angelus, illa salutis
Agnoscit vocem, Dominiq; ego serua supremi,
Talibus eventus dictis respondeat, inquit.
Hic verò sese ex oculis avertit & aufert,
Tecta q; syderei repetit sublimia templi.

Ac ubi jam propior Christi natalis adesset,
Ecce recens (magni certè non absq; Tonantis
Admonitu) volitat Galilæas fama per oras,
Scilicet Augusti veniens ex Casaris aulâ;
Quæ collecta jubet sua vectigalia quemvis
Ad patrium perferre ducem, missosve ministros.
Vnde etiam veræ pietatis amore Iosephus,
Quod sanctâ prognatus erat de stirpe Davidis,
Casaris edicto minimè parère recusat,
Sed promptus sibi sponsatâ cum conjuge longum
Tentat iter, properans ad parvæ mœnia Bethles,
Ut sub Ephratao sua principe debita ponat.

Iamq; ubi contigerant prædictam p̄sibus urbem,
Hospitiumq; novum se velle subire putabant,
Ecce domus populi feruebat plena tumultu,
Nec super hospitibus sedes erat ulla duobus.
Ergo petunt iussi tenebrosa limina caula,
Ut recreare parum sua possint membra quiete.

Ac noctis mediæ jam luna peregerat horas,
Cum Mariæ ex utero prodit sanctissimus infans.

Sed quæ pompa fuit, quando castissima mater
Tale dedit pignus? quali hoc splendore peractum est?
Regia marmoreis puerum suffulta columnis
Excipit? aut tyrio num murice cuncta renident?
Num cunæ gemmis, aurove crepundia splendent?
Num matres astant? Et adest holoserica vestis?
Tempus odoriferi num currit amabile veris,
Atq; tepet blandè Zephyris spirantibus aer?
Non ita: sed duro concrevit frigore tellus,
Et rigido lentus cælo nivis advolat imber.
Stat casa stat laceris eadem vix pendula tignis,
Sordida tota fimo est, multo Et scatet undiq; cæno,
Et quatiant illam graviter pluviæq; nivesq;
Velorumq; loco suspendit aranea telam,
Et præbent puero duras præsepia cumas.
Eheu qui campos vestitq; tegitq; volucres,
Hic recubat, nec habet frigus quo pellere possit:
Cui sedes Cælum est, Et magni machina mundi

Scabel-

Scabellum, miserè jacet in præsepe repostus!
Vilia verum isthac placuere cubilia Christo,
Et certo de consilio prodiuit egenus,
Nos ut diuinis opibus ditaret egenos,
Hospes & ex cælo vilis devenit in orbem,
Ut nos ex hujus densâ caligine vita
Ereptos, cæli faceret super arce beatos.
O cælo par facta domus, quæ splendida tali
Rege micas, tectum te non est sanctius ullum!
Hic etenim verum est vero de lumine lumen,
Hic Patris est fulgor, Patris est cælestis imago,
Hic est prædictum germen de stirpe Davidis,
Hic est qui magnus surrexit in orbe Propheta,
Quem toties seclis vates cecinere vetustis,
Hic est Immanuel, nobis qui cælica reddit
Gaudia, conciliatq; offensum crimine Patrem,
Vnicus & nobis nascendo restituit rem.
Verùm quis tanto pro munere debita laudum
Munera fert, pie Christe, tibi? quis pectore grates
Depromit? num Pontifices, summusve sacerdos?
Num quoq; cui vitam quondam lucemq; benignus
Donâras, campos cui lacte & melle fluentes
Imperiumq; potens dederas, sedesq; beatas,
Gens Indæa tibi dignos fert laudis honores?
Non ita: sed potius genibus te, Maxime, flexis
Agnoscent pecora, ingenti gratata boatu.

Amplius

Amplius erat campus Bethlææ proximus urbi,
Hic ovium cura vigili sub cratibus agnos
Servabant teneros, tacitâ sub nocte magistri,
Ilicet æthereâ tenues ex arce per auras
Angelus advehitur, clarus fulgentibus alis,
Nunciet ut castâ natum de virgine Christum.
Hunc sed ubi cernunt claro descendere Cælo,
Fllorum timidos subito parvor occupat artus,
Et tristes animos curarum percitat æstus.
Ast ille accedens propius, lenire trementes
Solando cupit, & dictis avertere curas,
Dulcisonamq; suo depromit ab ore loquelam,
Cur ita, cur, dicens, trepidatis? curq; timorem,
Mentibus incutitis vestris? auferte timorem,
Et vanas tristi deponite pectore curas.
Non ego non veni vestros dispergere fatus,
Nec vestræ insidias vitæ vel damna parare.
En ego de cælo missus nova gaudia porto,
Gaudia, cuncta quibus recreentur pectora mundi.
Namq; hodiè virgo, nulli commista marito,
Fucundum partu sub luminis edidit auras
Filiolum, Regem summum, vitæq; datorem,
(Qui vobis, vobis, inquam, donare salutem
Gaudet ovans, viresq; effringere victor Averni,
Et dare perpetuæ præstantia munera pacis)
Non intra Solyma, sed parva mania Bethles.

Illuc

Illuc ergò statim pede non remorante profecti,
Invenietis eum, pecora inter agrestia, pannis
Innexum laceris, fano misereq; cubantem.
Hac ubi dixisset teneras secedit in auras.
Nec mora sua visono incipiunt cœlestia cantus
Agmina Messia celebrare potentis honores.
Gloria sit Domino, superâ qui regnat in arce,
Aurea per totum semper pax floreat orbem,
Omnibus atq; fiet mortalibus una voluntas.
Sua viter hæc repetunt per totam carmina noctem,
Dum rursum illustrat phœbeâ lampade terras
Humentemq; aurora polo nova dimovet umbram,
Tunc iterum cœli demum excipiuntur ab aulâ.
Pastores verò timidi secedere turbam
Vt vidêre sacram, volventes pectore secum
Cuncta pio, properis pergunt ad mœnia Bethles
Passibus, & lati tantarum munere rerum
In meritas Domini sua laudes ora resolvunt,
Divulgantq; novi passim natalia Regis.

Hos age, perpetuam in cœlis quicumq; beatæ
Latitiam vitæ exoptas, imitare, tuiq;
Ad Regis cunas propera, licet æthera pennis
Non petere, aut manibus præsentis tangere possis,
Mente potes tamen: hoc si feceris, astra locatus
Clara super lati traduces tempora veris.

Quod

Quod restat, Domini Mecanatesq; colendi,
Hosce meos vobis, doctâ licet arte carentes,
Inscribo versus: cum virtus vestra favere
His soleat studijs, promptâ & succurrere mente.
Qua fretus supplex venio, ac, ut fronte serenâ
Accipiatis eos, votis ardentibus oro.

Sic vestram Pater astripotens vitam, decus, & rem
Tutetur; vobisq; suo sit numine prestò,
Sic annum instantem vobis, generiq; secundet,
Et vos Nestoreos felices servet in annos.

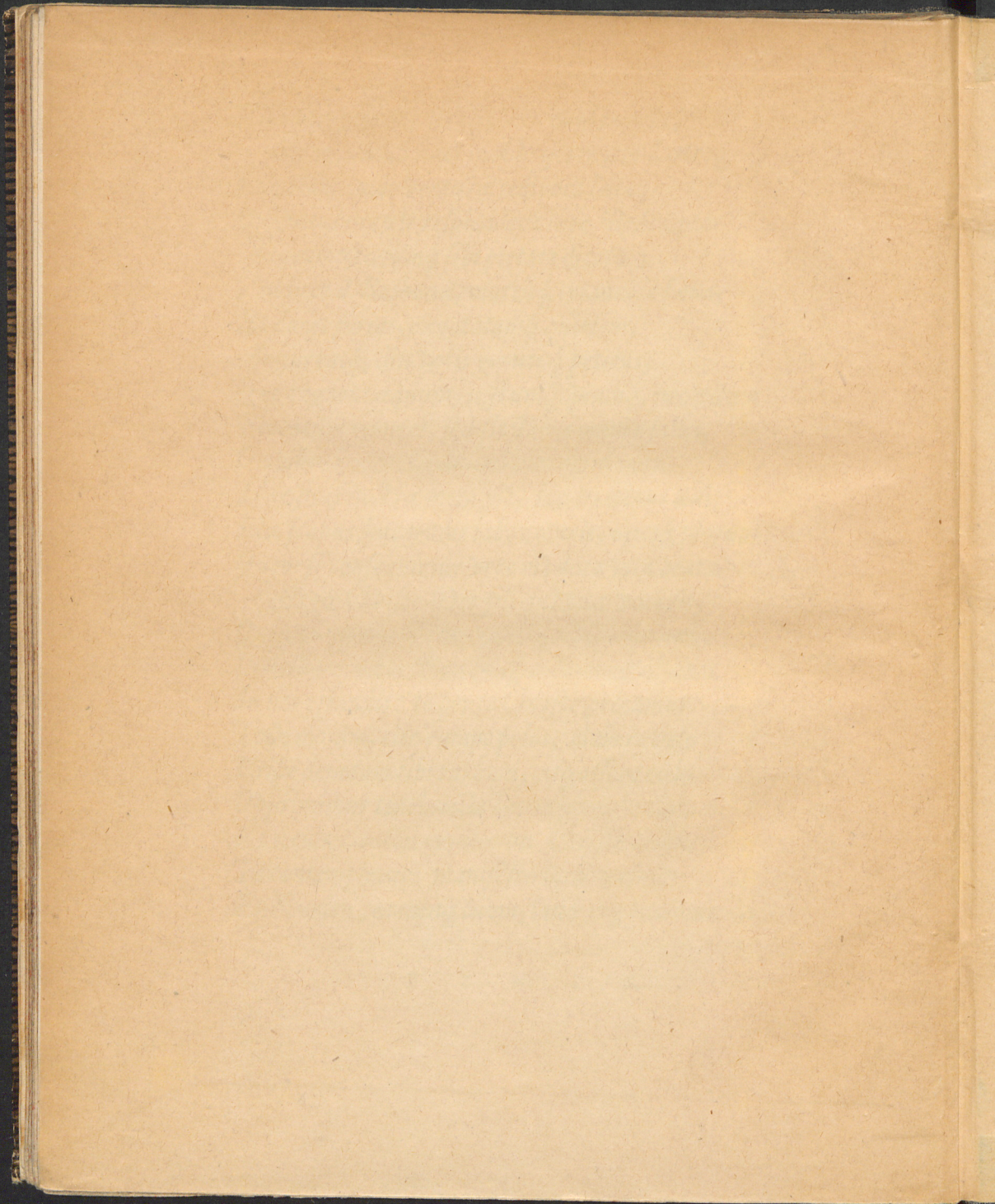
F I N I S.

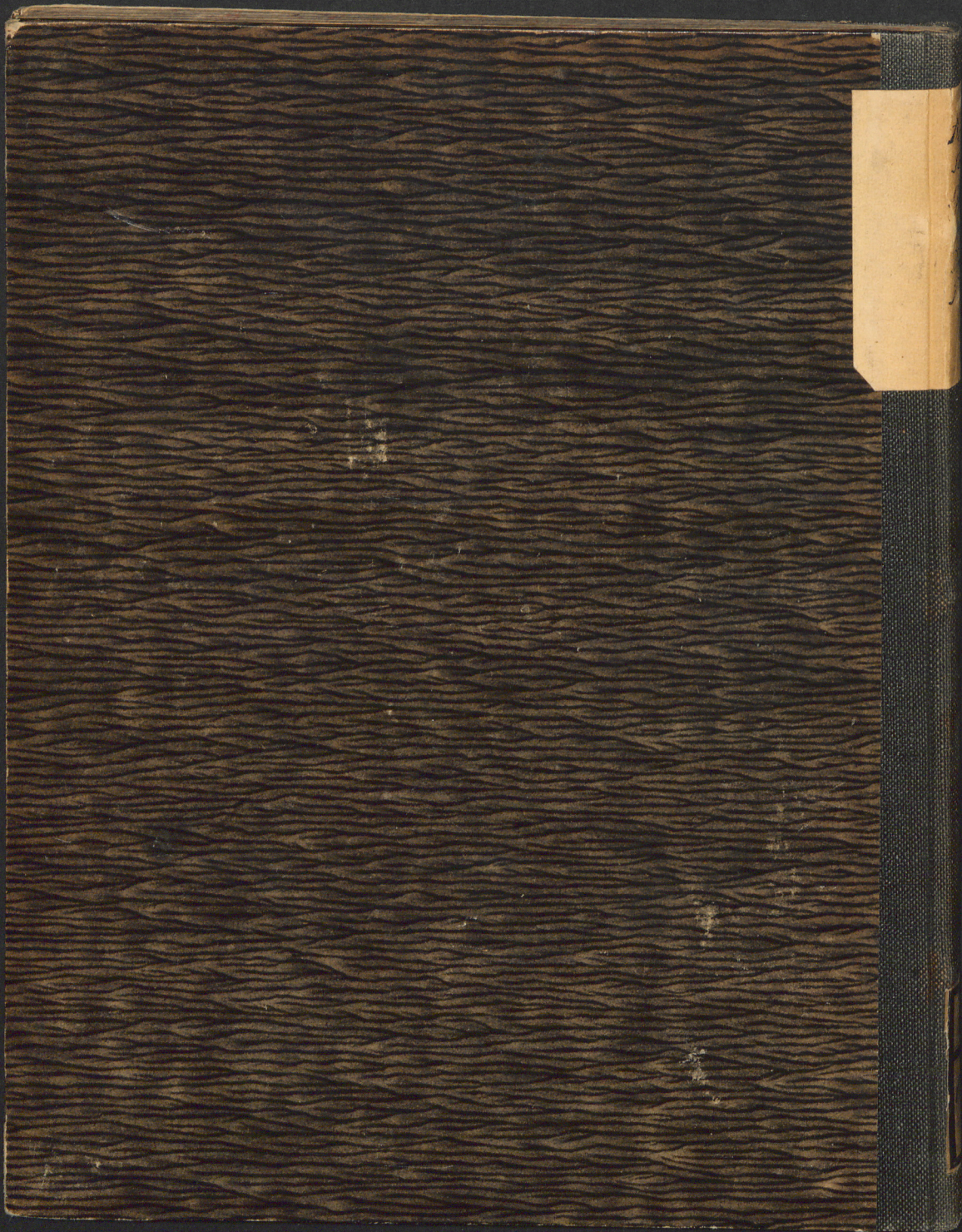

Quod restat, De
Hosce meos vobis, d
Inscribo versus: cum
His soleat studijs, pr
Qua fretus supplex
Accipiat eos, voti
Sic vestram Pa
Tutetur; vobisq; su
Sic annum instante
Et vos Nestoreos fe

enatesq; colendi,
te carentes,
tra favere
occurrere mente.
fronte serenâ
oro.
ens vitam, decus, & rem
ne prestò,
neriq; secundet,
n annos.

I S.

